

ЕКОНОМІКА ТА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

УДК 336.1

DOI: 10.37332/2309-1533.2021.5-6.1

JEL Classification: H10, G20

Чорновол А.О.,
д-р екон. наук, доцент,
завідувач кафедри фінансів та банківської справи,
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
Неміш Ю.В.,
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів,
Івано-Франківський національний технічний університет
нафти і газу,
Білявська О.Б.,
проректорка з науково-педагогічної роботи
(фінансово-економічні питання),
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ

Chornovol A.O.,
dr.sc.(econ.), assoc. prof., head at the
department of financial and banking,
Chernivtsi Institute of Trade and Economics
of Kyiv National University of Trade and Economics,
Nemish Yu.V.,
cand.sc.(econ.), associate professor
at the department of finance,
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas,
Biliavska O.B.,
vice-rector for education (finance),
Taras Shevchenko National University of Kyiv

INSTITUTIONAL SUPPORT OF PUBLIC FINANCES¹

Постановка проблеми. Кожна країна потребує грошей, щоб управляти нацією, дохід країни – це збір різних податків та повернення інвестицій. Деякі з видатків використовуються для забезпечення належного функціонування закладів освіти, охорони здоров'я, а також на соціальне забезпечення, заробітну плату держслужбовців тощо. Усі доходи та видатки збираються громадськістю чи для громадськості. Тому йдеться саме про публічні фінанси, які формують національний дохід країни.

Це впливає на сукупне використання ресурсів та моделі фінансування, а також разом із грошово-кредитною політикою та курсовою політикою здійснює вплив на платіжний баланс, накопичення зовнішнього боргу та темпи інфляції, облікову ставку тощо. Державні видатки, податки та запозичення також впливають на поведінку виробників та споживачів, на розподіл багатства та доходу в економіці. Таким чином, управління публічними фінансами відіграє важливу роль у розвитку економіки, оскільки її зростання значною мірою залежить від їх належного використання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З огляду на досліджувану проблему, можна виокремити кілька блоків досліджень, що присвячені проблемам інституційного забезпечення публічних фінансів. Насамперед, це формування понятійного апарату щодо дефініції «публічні фінанси», яка не закріплена на рівні законодавчих чи нормативних актів, хоча найбільш повно

відображає систему фінансових взаємовідносин в Україні й до складу якої входять й державні фінанси, місцеві фінанси та публічні фінанси суспільного (соціального) призначення.

Особливості поняття «публічні фінанси» розкрито у працях О. В. Абакуменко, А. В. Височиної [1]; Т. Ф. Куценко [2]; К. М. Бліщук [3]; М. Л. Швайко [4]; В. М. Опаріна, В. М. Федосова, П. І. Юхименка [5]. Деякі науковці, зокрема Л. С. Кравчук [6], ототожнюють публічні фінанси з державним бюджетом України або державними фінансами.

Відсутній і єдиний підхід до класифікації публічних фінансів. Наприклад, С. В. Бардаш, Ю. Р. Баранюк [7] для цілей фінансового аудиту поділяють публічні фінанси на публічні державні фінанси (фонди коштів державного бюджету України та місцевих бюджетів, кредитні ресурси, надані під державні та місцеві гарантії, кошти Нацбанку та інших держбанків, державних цільових коштів, Пенсійного фонду та фондів загальнообов'язкового соціального страхування, а також кошти суб'єктів господарювання державної та комунальної власності, отримані ними від їхньої господарської діяльності) та публічні приватні фінанси (фінанси малого бізнесу, корпоративні фінанси, фінанси банків, фінанси некомерційних організацій) [7].

С. А. Дяченко [8] виокремлює місцеві та регіональні фінанси, розуміючи під останніми фінанси районів та областей, а фінанси ОТГ відносить до місцевих фінансів.

Т. Ф. Куценко запропонувала класифікувати публічні фінанси за наступними ознаками: в межах бюджетної системи; в межах податкової системи; публічні фінанси нефінансових корпорацій, інших підприємств, організацій державної та комунальної форм власності; публічні фінанси в межах державно-приватного партнерства; публічні фінанси, що відображають діяльність фінансових корпорацій державних та місцевих органів влади на внутрішніх фінансових ринках; публічні фінанси, що відображають діяльність фінансових корпорацій (організацій) державних та місцевих органів влади на міжнародних ринках [2].

Іншим напрямом досліджень питання публічних фінансів є їх інституційне середовище, причому його можна розглядати і як сукупність правових норм у певній галузі суспільних відносин, і як систему державних органів. Так, А. В. Хмельков виокремив у [9] елементи інституційної інфраструктури стабільності публічних фінансів: інститут фіску (розуміючи його у таких значеннях: як державну скарбницю, сукупність фінансових ресурсів держави, акумульованих у бюджеті країни і в позабюджетних фондах; реалізацію податкової та митної державної політики, а також державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування; адміністрування податків, зборів, платежів) та інститут контролю (за формуванням, розподілом і використанням публічних фінансів за допомогою специфічних формальних і неформальних засобів, а також механізмів).

Цікавою є думка А. Ю. Дерлиці [10], згідно якої інституційне середовище суспільних фінансів становить сукупність інституцій (норм і правил), діяльності інституційних одиниць-органів, а також здійснюваних ними трансакцій.

Ю. М. Коваленко, поряд із вивченням інституційного середовища (сукупність організаційних форм, правил, методів контролю і форм поведінки їх інститутів, що визначається умовами існування суспільства, розвитком інтересів і суспільних відносин), відзначає сукупність правових, організаційних і економічних умов, що необхідні для здійснення і розвитку публічної фінансової діяльності як інституційного забезпечення публічних фінансів [11].

Проведений аналіз наукових розвідок засвідчує значну кількість різноманітних напрацювань у сфері публічних фінансів, зокрема й в Україні, проте питання інституційного забезпечення потребує подальшого дослідження, адже саме від цього залежить ефективність системи управління публічних фінансів.

Постановка завдання. Метою статті є вивчення правових та організаційних засад управління публічними фінансами. Для досягнення мети було поставлено такі завдання: аналіз законодавства у цій сфері; дослідження органів державного управління у зазначеній діяльності; систематизація інституційних одиниць та оцінка інституційного забезпечення публічних фінансів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Забезпечення публічних фінансів – це інституційний процес, який полягає у здійсненні структурних перетворень їх складових для забезпечення ефективного накопичення та розподілу державних фінансових ресурсів відповідно до пріоритетів соціально-економічного розвитку країни. Важливими складовими системи публічних фінансів як у розвинених країнах, так і в країнах, що розвиваються, є: бюджетна система, яка складається з бюджетів різних рівнів; державні цільові фонди; фінансові суб'єкти у державному секторі; державний та муніципальний борг; державні фінансові установи.

Структура публічних фінансів передбачає дворівневність, яка зумовлена адміністративно-територіальним устроєм України, а саме розподіл на загальнодержавні та місцеві фінанси. Склад та повноваження органів виконавчої влади, місцевого самоврядування встановлено нормами Конституції України [12]. Вичерпний перелік елементів системи публічних фінансів наведений у Законі України № 183-VIII від 11 лютого 2015 р. «Про відкритість використання публічних коштів» [13].

На наш погляд, інституційне забезпечення публічних фінансів – це цілеспрямована ієрархічна система правових інститутів, які формують, використовують, перерозподіляють та контролюють грошові кошти суспільного сектору. Отже, виходячи з цього, серед складових інституційного забезпечення виокремимо такі, як: держава; виконавча, законодавча і судова влади (Верховна Рада України (ВРУ), Кабінет Міністрів України (КМУ), центральні органи виконавчої влади, вищі судові органи); Національний банк України (НБУ), Рахункова палата; місцеві ради, місцеві органи виконавчої влади, бюджетні установи, суб'єкти господарювання державної та комунальної власності; дорадчо-консультативні органи при Президентові України та КМУ; наукові, громадські та професійні установи (організації) у сфері публічних фінансів.

Зазначені структурні елементи знаходяться в ієрархічних та горизонтальних зв'язках, об'єднані досягненням загальних цілей, в тому числі і в забезпеченні публічних фінансів. Розкриємо роль основних інституційних одиниць у сфері публічних фінансів відповідно до чинного законодавства України.

Бюджетним кодексом України [14] визначено діяльність, повноваження та взаємодію органів державної виконавчої влади у сфері публічних фінансів, зокрема: п. 2. ст. 26 – визначено повноваження Рахункової палати, яка контролює від імені Верховної Ради України, за надходженням коштів до державного бюджету України та їх використання; ст. 32. – повноваження Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України (Мінфіну) при складанні Бюджетної декларації та проекту Державного бюджету України; ст. 32-1, 45, 75 – повноваження Мінфіну в управлінні фіскальними ризиками, прогнозуванні та аналізі доходів бюджету, доведенні їх до органів місцевого самоврядування та Національного банку України, роль центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного і соціального розвитку, Вищої ради правосуддя, Ради національної безпеки і оборони України; ст. 43, 45 – повноваження Казначейства України, яке здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів.

Податковий та Митний кодекси України [15; 16] формують засади податкової та митної систем, які, своєю чергою, визначають відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, митних платежів, зокрема компетенцію контролюючих органів.

Органи, що контролюють справляння надходжень до бюджету, визначено постановою КМУ від 16 лютого 2011 р. № 106 «Деякі питання ведення обліку податків, зборів, платежів та інших доходів бюджету» [17] – це Державна податкова служба, Державна митна служба та інші органи державної влади, а також органи місцевого самоврядування, уповноважені здійснювати контроль за правильністю та своєчасністю справляння податків і зборів, інших надходжень бюджету.

У щорічному Законі України «Про Державний бюджет України» формується план надходжень та використання публічних фінансів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються відповідно органами державної влади, органами влади АРК та органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду (головними розпорядниками).

Організаційно-правовими основами місцевих фінансів є: закони України «Про місцеве самоврядування в Україні» [18], «Про місцеві державні адміністрації» [19], «Про стимулювання розвитку регіонів» [20], які встановлюють повноваження в галузі бюджету та фінансів.

Важливою складовою публічних фінансів в Україні є державні цільові фонди – Пенсійний фонд, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, Фонд соціального страхування, Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, Фонд соціального захисту інвалідів, через які надають певні соціальні гарантії населенню у разі досягнення непрацездатного віку, втрати працездатності, годувальника, роботи, настання інших непередбачуваних подій.

Стратегією реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки, затвердженою розпорядженням КМУ від 8 лютого 2017 р. № 142-р [21], а також проектом Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2021–2025 роки [22] передбачено інституційні перетворення, спрямовані на побудову в Україні такого забезпечення публічних фінансів, за якої підвищиться здатність надавати якісні державні послуги, ефективно акумулюючи ресурси та розподіляючи їх відповідно до пріоритетів розвитку держави у середньо- та довгостроковій перспективі. Саме це актуалізує роль державного фінансового контролю (рис. 1), який передбачений відповідно до Законів України № 2939-XII від 26.01.1993 р. «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [23], № 1700-VII від 14.10.2014 р. «Про запобігання корупції» [24], № 361-IX від 06.12.2019 р. «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» [25]. Проте між суб'єктами державного фінансового контролю в Україні відсутній дієвий механізм взаємодії та обміну інформацією.

Рис. 1. Державний контроль публічних фінансів в Україні

Джерело: розроблено авторами на основі чинного законодавства

Конкретні органи, відповідальні за певну сферу публічних фінансів, визначаються на підставі плану заходів на відповідні роки, який включає напрями за кожною сферою Стратегії реформування системи управління державними фінансами. Так, план заходів може бути уточнено, у тому числі в частині визначення органів, відповідальних за здійснення конкретних заходів, і строків виконання.

Відповідно до Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки (затверджена розпорядженням КМУ від 8 лютого 2017 р. № 142-р), було сформовано План заходів з її реалізації, затверджений розпорядженням КМУ від 24 травня 2017 р. № 415-р [26]. Проте, станом на серпень 2021 р. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2021–2025 роки лише сформована у вигляді проекту, який оприлюднено на офіційному сайті Мінфіну, як й план її реалізації.

Інституційне забезпечення публічних фінансів характеризується зовнішніми та внутрішніми факторами розвитку. Так, зовнішніми факторами розвитку інституційного забезпечення публічних фінансів є міжнародні інституції, зокрема Всесвітня митна організація (WCO), Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD), Міжнародна група з протидії відмиванню брудних грошей (FATF), програма Організації економічного співробітництва та розвитку SIGMA (програма підтримки вдосконалення, врядування та менеджменту), Інститут внутрішніх аудиторів (IIA) та Європейська організація вищих органів аудиту (EUROSAI), Міжнародна організація вищих контрольних органів (INTOSAI), які встановлюють стандарти роботи у відповідній сфері аудиту, митної справи, оподаткування тощо. До цих факторів можна віднести інститути державного управління, які регулюють і формують середовище для розвитку і управління публічними фінансами. У кожному громадському секторі є свої інститути, які стосуються й сфери публічних фінансів. Так, в Україні здійснюється й громадський контроль, суб'єктами якого є громадські ради, об'єднання, громадяни тощо. Серед внутрішніх факторів розвитку в Україні виокремимо особливості управління в органах, що забезпечують формування та використання, контроль публічних фінансів (дублювання функцій одним органом іншого, низький рівень цифровізації, недосконалість нормативно-правової бази, бюрократія та суттєва корупція внаслідок низького рівня оплати праці).

Важливим аспектом інституційного забезпечення є формування прозорості публічних фінансів, що базується на законодавстві про інформацію, публічну інформацію, звернення громадян, корупцію. Задля забезпечення здійснення громадського контролю за публічними фінансами та прозорості управління публічними фінансами в Україні створена державна установа «Відкриті публічні фінанси» з метою забезпечення ефективного супроводження IT-проектів, що стосуються відкритих публічних фінансів.

Поряд з цим, необхідність удосконалення інституційного забезпечення публічних фінансів в Україні обумовлюється й необхідністю досягнення Україною Цілей Сталого Розвитку [27], які були затверджені у 2015 році, зокрема таким бенчмаркінговим орієнтиром, як п. 16.7.1, в якому пропонується підвищити ефективність діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Для цього необхідно, насамперед, здійснити оцінку інституційного забезпечення публічних фінансів, основні проблеми якого відзначають й експерти програми SIGMA.

Отже, на основі вищенаведеного вважаємо за доцільне групувати суб'єктів інституційного забезпечення публічних фінансів залежно від їх ролі у процесі управління: суб'єкти, що беруть участь

у плануванні, формуванні, координації публічних фінансів; суб'єкти, які здійснюють/забезпечують контроль за використанням публічних фінансів та суб'єкти соціального спрямування публічних фінансів.

Важливим аспектом інституційного забезпечення публічних фінансів є не лише визначення відповідних інституційних одиниць, а також його оцінювання, що дозволить виявити негативні тенденції в управлінні як державними, так й місцевими фінансами. Ми пропонуємо це здійснювати наступним чином:

1) визначення рівня функціонування інституційних одиниць за наступними критеріями: гнучкість (здатність інститутів адаптуватися до змін умов середовища, незалежно від того є вони формальними або неформальними інститутами); гібридність (можливість поєднання вирішення проблеми у сфері публічних і приватних цілей); інклюзивність (раціональне використання особливостей (навичок, умінь і знань) кожного члена суспільства для залучення до вирішення фінансових проблем, тим самим підвищуючи громадянську активність населення); прозорість; цифровізація. Останній відображає реалізацію прозорого та зрозумілого процесу взаємодії суб'єктів публічних фінансів та фізичних, юридичних осіб, який спроектований на цифровій платформі, контролюється нею, передбачає оцінку якості результату, а також дозволяє команді цифрової платформи виступити первинним арбітром у випадку виникнення спору між постачальником та споживачем.

Для аналізу інституційного забезпечення публічних фінансів визначимо показники оцінки кожної групи критеріїв. Перша група показників характеризує гібридність інститутів та включає: достатність регулювання публічних фінансів, поєднання соціальних цілей і завдань публічного управління та адміністрування, кількість державних органів. Друга група показників описує гнучкість інститутів. До неї віднесемо: період існування інституту, взаємодія з іншими інститутами і періодичність зміни законодавчої бази. Третя група показників – інклюзивність інститутів, яка характеризується такими показниками: рівень витрат агентів, що реалізують функції інституту; охоплення функцій інститутів, які регулюють фінансову діяльність, і рівень громадської активності. Показники прозорості характеризуються вагою представлення всіх характеристик публічних фінансів у відкритих даних. Цифровізація характеризує покриття основних процесів інформаційними системами; визначає наявність та глибину інтеграції між системами, в т.ч. можливість побудови цифрової моделі державного органу на базі існуючих систем, рівень розуміння довгострокових цифрових технологічних трендів, їх кореляцію зі стратегією розвитку державного органу, підходи до формування портфеля цифрових ініціатив тощо та визначається на основі даних про поточний рівень впровадження і використання цифрових систем, а також рівня готовності до цифрової трансформації;

2) встановлення максимального значення балів та вагових коефіцієнтів встановлюється експертним шляхом за обраною ними шкалою, для кожного з рівнів показника чи критерія;

3) знаходження підсумку добутку отриманих бальних оцінок та вагових коефіцієнтів за показниками/критеріями і подальше порівняння отриманих даних з максимальними значеннями;

4) формулювання висновків щодо якості інституційного забезпечення публічних фінансів.

Висновки з проведеного дослідження. Підсумовуючи, наголосимо, що існує необхідність закріплення на рівні законодавства поняття «публічні фінанси», яке найбільше відповідає сучасному стану речей у суспільстві. Аналіз інституційного забезпечення дозволяє зробити висновок про те, що організаційно-правова база функціонування публічних фінансів, до складу яких входять державні, місцеві фінанси та державні цільові фонди, в Україні сформована, проте потребує вирішення питання прозорості прийняття фінансових рішень на різних рівнях, взаємодія різних органів державного фінансового контролю та дотримання вимог, що висувуються до інституційних одиниць публічних фінансів міжнародними організаціями.

В межах вищезапропонованої класифікації доцільно здійснювати оцінювання інституційного забезпечення за такими критеріями, як прозорість, гібридність, гнучкість, інклюзивність, цифровізація, адже публічні фінанси формуються не лише для використання задля економічного зростання, а й для соціального розвитку держави, вони повинні відповідати публічним цілям з урахуванням приватних кожного члена суспільства. Застосування такого підходу до оцінки інституційного забезпечення публічних фінансів дозволяє визначати слабкі місця та спрямувати вектори розвитку державних органів України у правильний напрямок.

Подальшими науковими розвідками можуть бути визначення впливу державного, громадського контролю на стан публічних фінансів та встановлення відповідних ключових і деталізованих показників розвитку публічних фінансів й державних органів.

Література

1. Абакуменко О. В., Височина А. В. Змістовні та організаційно-функціональні особливості публічних фінансів в Україні. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2017. № 2. С. 13-19.
2. Куценко Т. Ф. Публічні фінанси в Україні: зміст та структура з урахуванням сучасних тенденцій розвитку. *Економіка та держава*. 2016. № 6. С. 62-66.

3. Бліщук К. Нові підходи в управлінні публічними фінансами. *Ефективність державного управління*. 2017. Вип. 1(50). Ч. 2. С. 208-214.
4. Швайко М. Л. Розвиток публічних фінансів України у сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7441> (дата звернення: 08.08.2021) DOI: 10.32702/2307-2105-2019.11.87
5. Опарін В. М., Федосов В. М., Юхименко П. І. Публічні фінанси: генеза, теоретичні колізії та практична концептуалізація. *Фінанси України*. 2017. № 2. С. 110-128.
6. Кравчук Л. С. Аналіз стану публічних фінансів в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2017. Вип. 5. С. 173-177.
7. Бардаш С. В., Баранюк Ю. Р. Поняття і склад публічних фінансів як об'єкта державного фінансового аудита. *Науковий вісник Ужгородського національного університету Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 6. Ч. 1. С. 34-37.
8. Дяченко С. А. Публічні, державні та місцеві фінанси: співвідношення понять. *Держава та регіони. Серія Державне управління*. 2018. № 4(64). С. 59-63.
9. Хмельков А. В. Инвариантность иерархии институциональной инфраструктуры стабильности публичных финансов – как закономерный результат реализации функций финансов. *Економіка та держава*. 2015. № 8/2. С. 25-28.
10. Дерлиця А. Ю. Інституційне середовище суспільних фінансів. *Інноваційна економіка*. 2020. № 7-8[85]. С. 133-138. DOI: 10.37332/2309-1533.2020.7-8.18
11. Коваленко Ю. М. Вплив інституційного середовища на забезпечення стійкості публічних фінансів. *Детермінанти розвитку публічного управління та адміністрування в Україні* : кол. мон. / за заг. ред Орлової Н. С. Київ : ВД «Освіта України», 2020. С. 24-41.
12. Конституція України : Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 05.08.2021).
13. Про відкритість використання публічних коштів : Закон України від 11 лютого 2015 р. № 183-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19#Text> (дата звернення: 05.08.2021).
14. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 05.08.2021).
15. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 05.08.2021).
16. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення: 05.08.2021).
17. Деякі питання ведення обліку податків, зборів, платежів та інших доходів бюджету : Постанова Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 р. № 106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 05.08.2021).
18. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/280/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 03.08.2021).
19. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (дата звернення: 03.08.2021).
20. Про стимулювання розвитку регіонів : Закон України від 08.09.2005 р. № 2850-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2850-15> (дата звернення: 03.08.2021).
21. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки : затв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 лютого 2017 р. № 142-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D1%80#Text> (дата звернення: 03.08.2021).
22. Проект Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2021-2025 роки / Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk/legal_acts_drafts_2021-485 (дата звернення: 03.08.2021).
23. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text> (дата звернення: 01.08.2021).
24. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 01.08.2021).
25. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06.12.2019 р. № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (дата звернення: 01.08.2021).
26. План заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки : затв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 р. № 415-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/415-2017-%D1%80#Text> (дата звернення: 01.08.2021).

27. Національна доповідь «Цілі Сталого Розвитку: Україна». URL: https://mepr.gov.ua/files/docs/Національна%20доповідь%20ЦСР%20України_липень%202017%20ukr.pdf (дата звернення: 01.08.2021).

References

1. Abakumenko, O.V. and Vysochyna, A.V. (2017), "Substantive and organizational and functional features of public finance in Ukraine", *Visnyk SumDU. Seriya "Ekonomika"*, no. 2, pp. 13-19.
2. Kutsenko, T.F. (2016), "Public finance in Ukraine: content and structure taking into account current development trends", *Ekonomika ta derzhava*, no. 6, pp. 62-66.
3. Blishchuk, K. (2017), "New approaches in public finance management", *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*, Iss. 1(50), Part 2, pp. 208-214.
4. Shvaiko, M.L. (2019), "Development of public finances of Ukraine in modern conditions", *Efektivna ekonomika*, no. 11, DOI: 10.32702/2307-2105-2019.11.87, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7441> (access date August 08, 2021).
5. Oparin, V.M., Fedosov, V.M. and Yukhymenko, P.I. (2017), "Public finance: genesis, theoretical conflicts and practical conceptualization", *Finansy Ukrainy*, no. 2, pp. 110-128.
6. Kravchuk, L.S. (2017), "Analysis of the state of public finances in Ukraine", *Infrastruktura rynku*, Iss. 5, pp. 173-177.
7. Bardash, S.V. and Baraniuk, Yu.R. (2016), "The concept and composition of public finance as an object of public financial audit", *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, Iss. 6, Part 1, pp. 34-37.
8. Diachenko, S.A. (2018), "Public, state and local finances: the relationship of concepts", *Derzhava ta rehiony. Seriya Derzhavne upravlinnia*, no. 4(64), pp. 59-63.
9. Khmelkov, A.V. (2015), "The invariance of the hierarchy of the institutional infrastructure of the stability of public finances – as a natural result of the implementation of the functions of finance", *Ekonomika ta derzhava*, no. 8/2, pp. 25-28
10. Derlytsia, A.Yu. (2020), "Institutional environment of public finance", *Innovatsiina ekonomika*, no. 7-8[85], pp. 133-138. DOI: 10.37332/2309-1533.2020.7-8.18
11. Kovalenko, Yu.M. (2020), "The impact of the institutional environment on ensuring the sustainability of public finances", In: Orlova, N.S. (Ed.) *Determinanty rozvytku publichnoho upravlinnia ta administruvannia v Ukraini* [Determinants of the development of public administration in Ukraine], coll. monograph, VD "Osvita Ukrainy", Kyiv, Ukraine, pp. 24-41.
12. Verkhovna Rada of Ukraine (1996), The Law of Ukraine "Constitution of Ukraine" dated 28.06.1996 no. 254k/96-VR, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (access date August 05, 2021).
13. Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "On openness of use of public funds" dated 11.02.2015 no. 183-VIII, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19#Text> (access date August 05, 2021).
14. Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine "Budget Code of Ukraine" dated 08.07.2010 no. 2456-VI, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (access date August 05, 2021).
15. Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine "Tax Code of Ukraine" dated 02.12.2010 no. 2755-VI, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (access date August 05, 2021).
16. Verkhovna Rada of Ukraine (2012), The Law of Ukraine "Customs Code of Ukraine" dated 13.03.2012 no. 4495-VI, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (access date August 05, 2021).
17. Cabinet of Ministers of Ukraine (2011), Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "Some issues of accounting for taxes, fees, charges and other budget revenues" dated 16.02.2011 no. 106, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2011-%D0%BF#Text> (access date August 05, 2021).
18. Verkhovna Rada of Ukraine (1997), The Law of Ukraine "On local self-government in Ukraine" dated 21.05.1997 no. 280/97-VR, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/280/97-%D0%B2%D1%80> (access date August 03, 2021).
19. Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine "On local state administrations" dated 09.04.1999 no. 586-XIV, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (access date August 03, 2021).
20. Verkhovna Rada of Ukraine (2005), The Law of Ukraine "On stimulating development of regions" dated 08.09.2005 no. 2850-IV, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2850-15> (access date August 03, 2021).
21. Cabinet of Ministers of Ukraine (2017), Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine "Strategy for reforming the public financial management system for 2017-2020" dated 08.02.2017 no. 142-r, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D1%80#Text> (access date August 03, 2021).

22. Ministry of Finance of Ukraine (2021), "Draft Strategy for Public Finance Management System Reform for 2021-2025", available at: https://mof.gov.ua/uk/legal_acts_drafts_2021-485 (access date August 03, 2021).

23. Verkhovna Rada of Ukraine (1993), The Law of Ukraine "On the basic principles of public financial control in Ukraine" dated 26.01.1993 no. 2939-XII, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text> (access date August 01, 2021).

24. Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine "On the prevention of corruption" dated 14.10.2014 no. 1700-VII, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (access date August 01, 2021).

25. Verkhovna Rada of Ukraine (2019), The Law of Ukraine "On prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime, financing of terrorism and financing of proliferation of weapons of mass destruction" dated 06.12.2019 no. 361-IX, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (access date August 01, 2021).

26. Cabinet of Ministers of Ukraine (2017), Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine "Action plan for the implementation of the Public Financial Management System Reform Strategy for 2017-2020" dated 24.05.2017 no. 415-r, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/415-2017-%D1%80#Text> (access date August 01, 2021).

27. "National Report "Sustainable Development Goals: Ukraine
https://mepr.gov.ua/files/docs/Національна%20доповідь%20ЦСР%20України_липень%202017%20ukr.pdf (access date August 01, 2021).